

Буковинський державний
медичний університет

Міністерство охорони здоров'я
України

Департамент охорони здоров'я
Чернівецької обласної
військової адміністрації

МАТЕРІАЛИ

**науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**“СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА
ПРОФІЛАКТИКИ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЧНОЇ ПАТОЛОГІЇ
В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ”**

**29-30 вересня 2022 року
м. Чернівці**

**Чернівці
2022**

УДК: 616.5+616.97]-036-07-08-084(063)
С 91

“Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі”: Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Чернівці, 29-30 вересня 2022 року). Чернівці: БДМУ, 2022. 176 с. *(Затверджено вченою радою Буковинського державного медичного університету 22 вересня 2022 року, протокол № 3).*

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю “Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі”. Розглядаються актуальні аспекти діагностики, лікування та профілактики поширених інфекційних і неінфекційних дерматозів та інфекцій, що передаються статевим шляхом, шляхом застосування у медичній практиці новітніх методів діагностики та сучасних засобів системної та топічної терапії, призначення яких базується на засадах доказової медицини, а також актуальні питання оптимізації викладання дерматовенерології здобувачам медичної освіти з урахуванням реформування медичної галузі.

Наукові рецензенти: професор Ольга ДЕНИСЕНКО
доцент Михайло ПЕРЕПІЧКА

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

ISBN 978-617-519-003-6

© Буковинський державний
медичний університет, 2022

Висновок. Виділено клінічні особливості перебігу патології шлунково-кишкового тракту та atopічного дерматиту: больовий та диспепсичний синдром на тлі хронічної інтоксикації та астенизації на фоні розповсюдженої та дифузної форм atopічного дерматиту з еритематозно-сквамозними змінами шкіри та високим індексом SCORAD.

Наведені дані є результатами виконання науково-дослідної роботи «Рання діагностика, лікування і профілактика поєднаної патології шлунково-кишкового тракту та щитоподібної залози у дітей» (номер державної реєстрації: 0116U002937).

ДОСЛІДЖЕННЯ АСПЕКТІВ ПАТОГЕНЕЗУ РОЗАЦЕА У ПАЦІЄНТІВ ІЗ РІЗНИМ КЛІНІЧНИМ ПЕРЕБІГОМ ДЕРМАТОЗУ

Сторожук Марина Вікторівна,

асистент кафедри дерматовенерології,

Буковинський державний медичний університет,

м. Чернівці, Україна

Денисенко Ольга Іванівна,

завідувач кафедри дерматовенерології,

Буковинський державний медичний університет,

м. Чернівці, Україна

Актуальність. Розацеа – поширене запальне хронічне захворювання шкіри, на яке страждає близько 3 % населення світу, у тому числі й в Україні, а у структурі дерматологічної захворюваності розацеа складає від 2 % до 8 %. Дерматоз найчастіше виникає у жінок активного працездатного віку (30 - 50 років), висипка локалізується переважно на шкірі центральної частини обличчя (щоки, ніс, лоб, підборіддя), дерматоз має схильність до затяжного хронічного перебігу та формування у пацієнтів резистентності до засобів стандартної

терапії, що в цілому спричиняє негативний вплив на психоемоційний стан хворих, знижує їх працездатність та соціальну активність. Все це обґрунтовує медико-соціальне значення проблеми розацеа та визначає актуальність наукових досліджень, спрямованих на визначення патогенетичних чинників дерматозу з метою удосконалення комплексного лікування таких хворих.

Мета роботи – дослідити у хворих на розацеа вміст у сироватці крові медіаторів запалення – окремих цитокінів про- і протизапального спрямування, а також показників прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу залежно від характеру клінічного перебігу дерматозу.

Матеріал та методи. Під спостереженням перебували 112 хворих на розацеа, з них 73 жінки та 39 чоловіків віком від 26 до 67 років. Найбільшу частку (81,3%) склали пацієнти активного працездатного віку: 31-40 років (27,7%), 51-60 (25,9%) і 41-50 років (16,1%), а також особи пенсійного віку (18,7%), рідше розацеа діагностували серед осіб 26-30 років (11,6%). Серед обстежених пацієнтів переважали мешканці міст (77,7% проти 22,3% – жителів сіл). У 36 (32,1%) пацієнтів діагностовано еритематозно-телеангіектатичну форму розацеа, в 76 (67,9%) осіб – папуло-пустульозну форму дерматозу. Згідно даних анамнезу, у 58,1% хворих дерматоз тривав більше року, з них у 32,2% – довше трьох років з частими (3-4 рази на рік) рецидивами. Групу контролю склали 35 практично здорових осіб (донорів) подібного віку та статі.

У пацієнтів із розацеа та осіб контрольної групи визначали вміст у сироватці крові медіаторів запалення – окремих цитокінів: інтерлейкінів - 4, 8, 10, 17А, 18 (ІЛ-4, ІЛ-8, ІЛ-10, ІЛ-17А, ІЛ-18) методом імуноферментного аналізу. Для оцінки стану прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу визначали: вміст в еритроцитах і плазмі крові малонового альдегіду (МА) – одного з кінцевих продуктів вільнорадикального окиснення ліпідів; вміст у сироватці крові фракцій продуктів окиснювальної модифікації білків (ОМБ) за рівнем альдегідо- й кетоніо- похідних нейтрального (ОМБ E₃₇₀) та основного (ОМБ E₄₃₀) характеру; вміст у сироватці крові середньомолекулярних пептидів (молекул середньої маси – МСМ) – маркерів ендогенної інтоксикації, за двома

їх фракціями – токсичного (МСМ E₂₅₄) та катаболічного (МСМ E₂₈₀) пулу ендотоксинів, а також показники антиоксидантної системи крові: сироватковий вміст церулоплазмину (ЦП), активність каталази (КА) та рівень відновленого глутатіону (ВГ) у гемолізаті крові згідно із відомими методиками. Статистичну обробку результатів досліджень проведено на персональному комп'ютері із застосуванням пакетів ліцензійних програм.

Результати. При дослідженні у хворих на розацеа вмісту у сироватці крові медіаторів запалення – окремих цитокінів про- і протизапального спрямування встановлено значно підвищений порівняно з контрольною групою вміст інтерлейкіну-17А (в 4,11 раза, $p < 0,001$), інтерлейкіну-8 (в 2,14 раза, $p = 0,012$) та інтерлейкіну-18 (в 1,63 раза, $p = 0,002$) на тлі тенденції ($p > 0,05$) до зниження концентрації інтерлейкіну-4 (на 22,1%, $p = 0,076$) без істотних змін рівня інтерлейкіну-10. Встановлено залежність змін досліджуваних цитокінів від тривалості дерматозу, проте більш істотні їх відмінності визначено у хворих на різні клінічні форми розацеа: у пацієнтів із еритематозно-телеангіектатичною формою – лише зростання рівня інтерлейкіну-18 (в 1,63 раза, $p = 0,006$) без вірогідних змін інших досліджуваних цитокінів, а у хворих на папулопустульозну форму – істотне зростання сироваткового вмісту інтерлейкіну-8 (в 2,36 раза; $p = 0,005$), інтерлейкіну-17А (в 4,97 раза, $p < 0,001$) та інтерлейкіну-18 (в 1,59 раза, $p = 0,006$) на тлі зниження інтерлейкіну-4 (на 31,9%; $p = 0,006$), що обґрунтовує доцільність диференційованого призначення в комплексній терапії дерматозу засобів протизапальної дії.

Встановлено, що у хворих на розацеа є достовірні ($p < 0,01$) зміни показників прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу, які свідчать про зростання інтенсивності процесів вільнорадикального окиснення як ліпідних структур (збільшення рівня малонового альдегіду в плазмі крові та еритроцитах відповідно: на 53,3% та 23,9%), так і білкових молекул (збільшення у сироватці крові вмісту фракцій окиснювальної модифікації білків – ОМБ E₃₇₀ і ОМБ E₄₃₀ відповідно: в 1,75 та 2,23 раза) та фракцій МСМ E₂₅₄ і МСМ E₂₈₀ – маркерів ендогенної інтоксикації (в 1,56 та 1,71 раза) на тлі зниження в еритроцитах

вмісту антиоксидантного фактору – глутатіону відновленого (на 20,9%), при цьому за наявності більш істотних змін досліджуваних показників у пацієнтів із папуло-пустульозною формою розацеа порівняно із еритематозно-телеангіектатичною формою дерматозу, що обґрунтовує доцільність диференційованого призначення в комплексній терапії таких хворих антиоксидантних засобів.

У хворих на розацеа встановлено прямі чи зворотні кореляційні залежності між показниками прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу та досліджуваними цитокінами – зростання рівня малонового альдегіду, фракцій продуктів окиснювальної модифікації білків та середньомолекулярних пептидів корелює зі зростанням рівня інтерлейкінів - 8, 17А, 18 та зниженням рівня інтерлейкінів - 4, 10, а зміни рівня церулоплазміну і глутатіону відновленого мають прямі кореляційні зв'язки із вмістом інтерлейкінів - 4, 10 та зворотні – із рівнем інтерлейкінів - 17А і 18, що доводить наявність взаємозв'язку між станом прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу та рівнем медіаторів запалення у таких пацієнтів і вказує на доцільність поєднаного призначення у комплексній терапії хворих на розацеа засобів протизапальної та антиоксидантної дії.

Висновок. У пацієнтів із розацеа встановлено достовірне зростання у сироватці крові вмісту прозапальних цитокінів (інтерлейкінів – 8, 17А та 18), а також підвищення активності процесів вільнорадикального окиснення ліпідних і білкових структур із формуванням оксидативного стресу й стану ендогенної інтоксикації, при цьому встановлено взаємозв'язок між показниками оксидативного стресу і рівнем прозапальних цитокінів та доведено залежність їх змін із клінічним перебігом дерматозу, що обґрунтовує диференційоване призначення таким пацієнтам засобів протизапальної та антиоксидантної дії..

Наведені дані є результатами виконання науково-дослідної роботи (номер державної реєстрації: 0115U002763).